

Τα νέα της ΣΚΟΥΠΑΣ

Τρίμηνη έκδοση της Αδελφότητας Καρυδεωτών Σκούπας - Άρτας

Χρόνος 1ος - Αριθ. φύλλου 2

Οκτ. - Νοέμβρ. - Δεκέμβριος 1985

Συντάσσεται από το
Διοικητικό Συμβούλιο

1986: Υγεία - Ειρήνη - Προκοπή

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας, εύχεται στα μέλη, στους συγχωριανούς και σε όλο τον κόσμο υγεία - ειρήνη - προκοπή.

Ας είναι η καινούργια χρονιά η αρχή για έναν κόσμο ειρηνικό, χωρίς νεκρούς από πολέμους, για έναν κόσμο δίκαιο, χωρίς πεινασμένα παιδιά και καταπιεσμένους λαούς.

Ας είναι το 1986 ο χρόνος που οι πολεμικές δαπάνες θα γίνουν δαπάνες για την ευημερία του ανθρώπου, δίνοντας σ' ολόκληρη την ανθρωπότητα τη σιγουριά να προχωρήσει για ένα καλύτερο αύριο.

Ευτυχισμένο - Ειρηνικό - Δημιουργικό το 1986

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο.Τ.Ε.

22 καινούργιες τηλεφωνικές συνδέσεις γίναν στο χωριό τον Νοέμβρη. Συγκεκριμένα τοποθετήθηκαν 3 τηλέφωνα στην Κάφαλη 5 στο Παλιοχώρι 4 στα Κωσταγιαννέικα και 10 στο Κέντρο. Τα 2 είναι από μεταφορά για τα οποία οι κάτοχοι πλήρωσαν και κάποιο σεβαστό ποσό.

Συνολικά τώρα υπάρχουν 40 με 45 περίπου τηλέφωνα στο χωριό. Το άσχημο όμως είναι ότι ενώ έχουμε τηλέφωνα δεν έχουμε τηλεφωνική επικοινωνία. Όλοι μας ξέρουμε πόσο δύσκολο είναι να πάρουμε τηλέφωνο από ή στο χωριό. Τώρα το χειμώνα η κατάσταση χειροτερεύει. Με τις βροχές στο ακουστικό υπάρχει μόνιμο θουητό ή σπάνια παίρνεις κλήση, αλλά και αν τύχει και βγει το ζητούμενο νούμερο πριν πες δυο λόγια κλείνει η γραμμή.

Άλλο ένα πρόβλημα είναι και το μλέξιμο των γραμμών. Μέλος του Δ.Σ. της Αδελφότητας που θρέθηκε στο χωριό προσπαθώντας να επικοινωνήσει με Αθήνα άκουσε πολλούς συγχωριανούς που διαθέτουν τηλέφωνο να μιλούν με συγγενείς των, γνωστούς ή φίλους.

Προσοχή και στα λεγόμενα μέχρι να διορθωθεί η απαράδεκτη αυτή κατάσταση.

ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Μέσα στο 1985 διατέθηκαν για έργα στο χωριό 8.550.000 δρχ. Για διανοίξεις νέων δρόμων και συντήρηση των υπαρχόντων 450.000 δρχ. Για την διάνοιξη του δρόμου Αγ. Αθανασίου - Βλίσιδι 2.000.000 δρχ. Επίσης για τη γέφυρα του ίδιου δρόμου στο Καλντερίμι 1.300.000 δρχ.

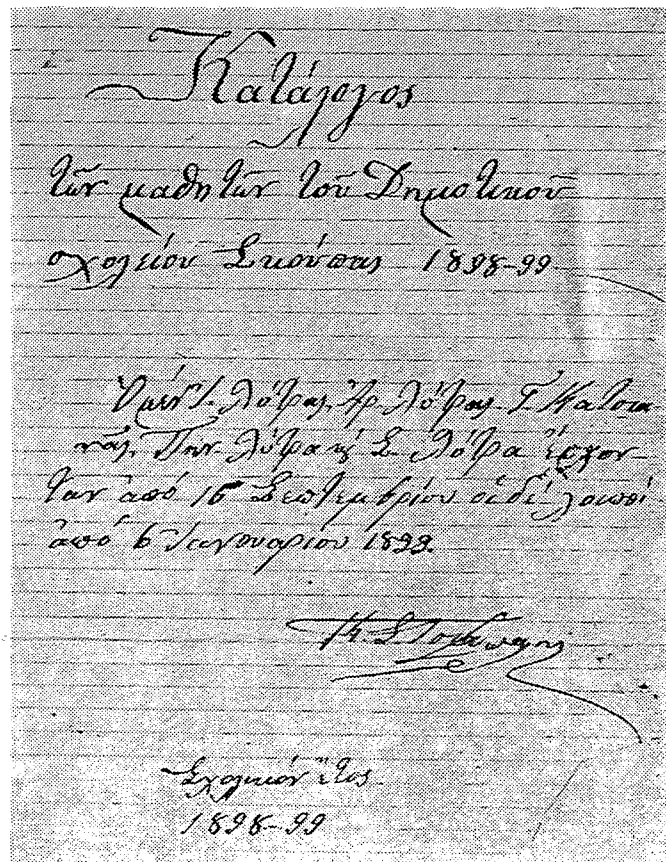
Για την ύδρευση των συνοικισμών Κάμπου - Καρδάμου διατέθηκαν 4.000.000 δρχ. Το έργο αυτό ακόμη δεν έχει τελειώσει.

Έγιναν 3 δεξαμενές στην Πηγή, στα Ροζάρια και στη διασταύρωση για Κάρδαμο. Αγοράστηκαν οι αντλίες και τοποθετήθηκαν οι σωλήνες για τη μεταφορά του νερού από την πηγή στις δεξαμενές.

Το κεντρικό δίκτυο δεν ολοκληρώθηκε. Για τον κάμπο έφθασε μέχρι το Μύλο και για τον Κάρδαμο μέχρι το ρέμα

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελ. 4

1898 - 1899

ΤΟ ΚΟΨΙΜΟ ΤΗΣ ΠΙΤΤΑΣ 26 Γεννάρη 10 π.μ. στη Φοιτητική Εστία Ιλλισίων

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας, καλεί όλους τους συγχωριανούς στο κόψιμο της Πρωτοχρονιάτικης πίττας την Κυριακή 26 Γενάρη ώρα 10 το πρωί, στη Φοιτητική Εστία, Ιλλισίων (αίθουσα διαλέξεων).

Όπως κάθε χρόνο, και φέτος θα υπάρχει πλούσιο πρόγραμμα για μικρούς και μεγάλους. Για τα παιδιά θα παιχθεί μία παράσταση Καραγκιόζη από το γνωστό καραγκιοζοπαίκτη Θανάση Σπυρόπουλο, και θα πάρουν τα δώρα τους.

Για τους μεγάλους θα υπάρχουν γλυκά, ξηροί καρποί και άφθονο τσίπουρο.

Για όσους δεν είχαν έρθει στην περσινή εκδήλωση η Φοιτητική Εστία βρίσκεται στην οδό Ισσού 21 στα Ιλλίσια (προέκταση της Υμηττού).

Προσκλήσεις δεν θα σταλούν.

Σας περιμένουμε την Κυριακή 26 Γενάρη να ανταμώσουμε και να κόψουμε την πίττα μας.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
Θεοφάνης Γραμματικός

Ο Γραμματέας
Κώστας Τσιάπαλης

1. Ιωάννης Ν. Λύτρας, πατρός κτηματίου, ετών 13, μαθητής της δ' τάξεως.
2. Αριστείδης Ν. Λύτρας, πατρός κτηματίου, ετών 10, μαθητής της Β' τάξεως.
3. Γεώργιος Δ. Κατσιανός, πατρός γεωργού, ετών 10, μαθητής της Α' τάξεως.
4. Πηνελόπη Ν. Λύτρα, πατρός κτηματίου, ετών 11, μαθήτρια της Β' τάξεως.
5. Σοφία Ν. Λύτρα, πατρός κτηματίου, ετών 7, μαθήτρια της Α' τάξεως.
6. Αφροδίτη Α. Λύτρα, πατρός κτηματίου, ετών 5.
7. Λίας Κ. Γεωργάκης, πατρός μαστόρου, ετών 7.
8. Νικόλαος Γ. Παπός, πατρός γεωργού, ετών 6.
9. Νικόλαος Παπαϊωάννου, πατρός ιερέως, ετών 8, μαθητής Α' τάξεως.
10. Χρήστος Ν. Καραγιώργος, πατρός ορφανού, ετών 12.
11. Νικόλαος Χ. Δήμος, πατρός ορφανού, ετών 9.
12. Ευθύμιος Ι. Γάλλιος, πατρός μαραγκού, ετών 10.
13. Χρήστος Κ. Φλούδας, πατρός γεωργού, ετών 9.
14. Νικόλαος Κ. Βαγγέλης, πατρός γεωργού, ετών 13.
15. Γεώργιος Δ. Γραμματικός, πατρός ράπτου, ετών 7.
16. Δημήτριος Κ. Χλιάρας, πατρός γεωργού, ετών 6.
17. σωάννης Θ. Κωστακίτσος, πατρός ορφανού, ετών 7.
18. Θεόδωρος Παπακωνσταντίνου, πατρός ιερέως, ετών 6.
19. Απόστολος Ι. Τσιάπαλης, πατρός γεωργού, ετών 9.
20. Χρήστος Ν. Πολίτης, πατρός γεωργού, ετών 5.
21. Μιχαήλ Χ. Δήμος, πατρός ορφανού, ετών 5.
22. Χρήστος Γ. Κατσιανός, πατρός ορφανού, ετών 11.
23. Κωνσταντίνος Γ. Κατσιανός, πατρός μυλωνά, ετών 12.
24. Λεωνίδας Κ. Τσιάπαλης, πατρός μαστόρου, ετών 13.
25. Ευγενία Ν. Λύτρα, πατρός κτηματίου, ετών 9.
26. Γεώργιος Β. Σταύρος, πατρός γεωργού, ετών 6.
27. Σπυρίδων Κ. Διαπάτης, πατρός ορφανού, ετών 11.

ΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Η ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑ

Όπως τη ζούσαν οι Σκουπιώτες

Οι κοινωνικές αρετές, όπως είναι η αλληλοβοήθεια, ο αλληλοσεβασμός, η φιλοξενία κ.α., παίρνουν αξία από τη στιγμή, που τις κάνουμε πράξη. Όσο καλύτερα τις κάνουμε, τόσο πιο ωραίο περιεχόμενο παίρνουν.

Άλλοι προσέχουμε τη εξωτερική μορφή της κοινωνικής μας συμπεριφοράς: Κάνουμε μια τυπική επίσκεψη στο νοσοκομείο ή στο σπίτι και τερματίζουμε έτσι την υποχρέωσή μας. Παίρνουμε ένα τηλέφωνο και λέμε «χρόνια πολλά», «να ζήσετε», «περαστικά σου», «λπιπάμαι πολύ» κλπ., οπότε θεωρούμε περριττή τη ζωντανή συντροφιά μας.

Άλλοι πάλι προχωράμε πιο πέρα. Αποφεύγουμε τα ωραιοποιημένα λόγια, τη δημοσιότητα δίνοντας το παρόν, εκεί που κάποιος διπλανός την έχει ανάγκη. Έτσι νοιώθουν πολλοί την κοινωνικότητα κι έτσι την κάνουν πράξη.

Τέτοια κοινωνικότητα έχουν και τέτοια είχαν οι Σκουπιώτες πριν αρκετές 10ετίες. Δεν ήξεραν πολλά γράμματα. Δεν είχαν τη γνώση της επιφανειακής, της θεωρητικής συμπαράστασης στο συγχωριανό τους. Έμπαιναν στην ουσία του προβλήματος του κάθε γνωστού και φίλου τους και έδιναν το παρόν για να τον βοηθήσουν.

Αυτό μας διηγούνται οι παλιότεροι. Αυτό μαρτυρούν πολλές συνήθειες της προηγούμενης και των παλιότερων γενιών. Μερικές απ' αυτές αναφέρουμε πιο κάτω:

1) «Το μεντάτ» των σπιτιών.

«Όποιος δεν έφκιασε σπάτ» και δεν πάντρεψε κοπέλα δεν ξέρ' τίποτα»,

έλεγε ο λαός μας. Πράγματι, το κουβάλημα της πέτρας για τον τοίχο το κουβάλημα της πλάκας (σχιστολίθων) απ' τα «στεφάνια» (χαράδρες) ή τα ρέματα ή το ποτάμι το κόψιμο — βγάλσιμο (σχίσσιμο) — κουβάλημα της ξυλείας... αποελοούσαν τις μεγαλύτερες δυσκολίες για τον παλιότερο Σκουπιώτη.

Γι' αυτό ο νοικοκύρης, αφού έκανε μόνος του «σεφτέ» δηλ. αφού μετέφερε τα πρώτα υλικά, έκανε «μεντάτ». Μεντάτ(ι) ήταν συγκέντρωση συγχωριανών με σκοπό να βοηθήσουν κάποιο γείτονά τους ή φίλο τους κυρίως στη μεταφορά οικοδομικών υλικών. Η συγκέντρωση γινόταν συνηθώς κατά τις Κυριακές ή γιορτές Συγκεντρωνόνταν άνδρες και γυναίκες. Η μεταφορά αφορούσε περισσότερο την πέτρα και πλάκα. Οι άντρες φέρωναν μια - μια πέτρα στη ράχη κάθε γυναίκας προσέχοντας να σταυρώνουν πίσω τους την τριχιά. Όσοι περισσότερα, μετέφεραν με τα ζώα τους ή και οι ίδιοι στον ώμο τους χωρίς τη χρήση τριχιάς.

Η εργασία, που επαναλαμβανόταν για ορισμένες μέρες, προφερόταν εθελοντικά χωρίς την παραμικρή αμοιβή. Ο νοικοκύρης παρέδιδε γεύμα και ευχαριτούσε τους συγχωριανούς του. Όλοι οι συγκεντρωθέντες που σχημάτιζαν το «μεντάτ» αποχωρούσαν με τις ευχές «Καλά τελειώματα».

2) Τα ξεφλουδίσματα.

Ήταν κι αυτά ένα είδος μεντατιού. Κάθε οικογένεια συγκέντρωνε στην αυλή της «τα καθούκια» του καλαμποκιού. Εν συνεχεία μ' ένα παιδάκι ειδοποιούσε τη γειτονιά. Το θράδυ αν δεν ξημέρωνε Κυριακή ή γιορτή, συγκεντρωνόταν η γειτονιά και

ξεφλούδιζε όλο το καλαμπόκι ρόκα τη ρόκα. Τα ξεφλουδισμένα στάχυα γέμιζαν τις καλάθες για να ετοιμαστούν για «στούμισμα» με το δάρτη. Στα ροκόφυλλα έκαναν τούμπες τα παιδιά λέγοντας πως «κάνουν μπάνιο». Η θραδιά κυλούσε ευχάριστα: Συζήτηση — τραγούδι — φαγητό. Τα τελευταία χρόνια (μετά το 1950) σε μερικά σπίτια τα ξεφλουδίσματα γίνονταν πιο διασκεδαστικά με τα τραγούδια κάποιου κουρδιστού γραμμόφωνου. Με τις ευχές: «Και του χρόνου πλειότερα», τέλειωνε το ξεφλούδισμα. Την άλλη θραδιά είχε σειρά άλλο σπίτι.

3) Η φιλοξενία των περαστικών.

3) Η φιλοξενία των περαστικών Ένας «γυρολόγος» (πλυσί) ένας ζωέμπορος, ένας υπάλληλος, μια επιτροπή, αν περνούσε απ' το χωριό, δεν είχε πρόβλημα διαμονής ή διατροφής. Ο οπειροδότης χωριανός ζούσε φτωχός κι αν ήταν θα 'λεγε: «Κόπιχτε να ξεκουραστείς, να φας ψωμί, να ξεποστάσεις. Αύριο, πρώτα ο Θεός, πας στο καλό σου». Εδώ θα πρέπει ν' αναφέρουμε ένα χτυπητό παράδειγμα που συνέβηκε στη 10ετία του 1930, μ' έναν βιοπαλαιστή οικογενειάρχη 8μελούς οικογένειας, που χάθηκε αργότερα σε ατύχημα. Δε δίστασε να φιλοξενήσει το δασικό υπάλληλο, που ήρθε να τον μηνύσει, επειδή έκοψε λίγα ξύλα («γρινιές και ψαλίδια») να σκεπάσει το σπιτάκι του να τρυπώσει την οικογένειά του μέσα. Και πράγματι έκαμαν κι οι δυο το καθήκον τους: Ο μεν υπάλληλος, που ξημέρωσε εκεί, συνέταξε σε λίγες μέρες τη μήνυσή του, ο δε Σκουπιώτης (ας μη αναφέρουμε το όνομα του μακαρίτη) έκαμε το δικό του καθήκον: Πρόσφερε, χωρίς υστεροβουλία και υπολογισμό, την ανυπόκριτη φιλοξενία, όπως ο ίδιος την ένοιωθε.

4) Το τραπέζι του πανηγυριού.

Συγγενείς ή φίλοι των Σκουπιωτών, που διέμεναν σ' άλλα χωριά, επισκέπτονταν το θράδυ του 15αυγούστου Σκουπιώτη στα σπίτια, στα οποία τύχαιναν της πιο καλής φιλοξενίας. Οι Σκουπιώτες το θεωρούσαν μεγάλη χαρά και ξεχωριστή τιμή να φιλοξενήσουν φίλο ή συγγενή τους. Το αν υπήρχαν ένα ή δύο το πολύ δωμάτια όλα κι όλα στο φτωχικό τους, αυτό δεν ενδιέφερε ούτε το φιλοξενούμενο ούτε το φιλοξενούμενο.

Το μεσημέρι της δεύτερης μέρας του πανηγυριού (16 Αυγούστου), μετά το γλέντι, οι ξένοι θα 'πρεπε να γευματίσουν σε κάποιο σπίτι του χωριού, που γιόρταζε. Οι αλληλοεπισκέψεις ήταν συχνό, ίσως κι αναγκαίο, κοινωνικό φαινόμενο.

5) Τα εικονίσματα - όαση ξεκούρασης.

Η προηγούμενη απ' τη δικιά

μας, η προπολεμική γενιά. Θα θυμάται πολύ καλά πως κυκλοφορούσε ο κόσμος από οικισμό σε οικισμό, ή πώς ταξίδευε για τις επαρχιακές πόλεις. Σε μονοπάτια, πεζή ή με μεταφορικά ζώα. Σκέτη ταλαιπωρία. Σε πολλά σταυροδρόμια ή σ' άλλες επίκαιρες θέσεις είχαν ανεγείρει κι από ένα πέτρινο προσκυνητάρι, «κόν'σμα», όπως το έλεγαν. Για ανακούφιση του ταλαίπαρου διαβάτη, σκόπιμα πολλοί συγχωριανοί άφηναν σε προφυλαγμένη αλλά εμφανή θέση λίγα φαγώσιμα (ψωμί, ξηρούς καρπούς, φρούτα κλπ). Ο διαβάτης, αν ήθελε, και είχε άφηνε ένα συμβολικό τίμημα για την εκκλησία, έπαιρνε το φαγώσιμο («προσφαί»), έπινε νερό στη κοντινή θρύση και συνέχιζε την πορεία του.

6) Ο «φτωχο - Λάζαρος».

Ένα άλλο έθιμο προσφοράς ήταν κι ο «φτωχο-Λάζαρος». Τα τελευταία χρόνια το όμορφο τραγούδι του Λάζαρου (το τραγουδούσαν τα παιδιά («Λάζαρουδία») στα σπίτια παρέες - παρέες φέροντας μαζί τους το στολισμένο καλαθάκι με τ' αυγά και τα «σκόπια» (μπαστούνια). Το τραγουδούσαν ανήμερα τη γιορτή του Λαζάρου ενώ πιο μπροστά την παραμονή της γιορτής (Παρασκευή). . . . .

Μια βδομάδα νωρίτερα η γενιά των πατεράδων μας θυμάται ότι τραγουδιόταν και ο «φτωχο-Λάζαρος». Καθιερώθηκε για καθαρά αλτρουιστικό σκοπό. Τον τραγουδούσαν ηλικιωμένα άτομα κυρίως όσα είχαν περισσότερη ανάγκη των στοιχειωδών αγαθών προς το ζείν. Τα τραγούδια ήταν προσαρμοσμένα στην οικογενειακή κατάσταση του κάθε σπιτιού που περνούσαν. Αναφέρονταν στο ξενιτεμένο παιδί, στην ανύπαντρη κοπέλα, στον παπά, στους ή στις χήρες, στα κοπάδια, στα μελίσσια κλπ.

Οι συγχωριανοί, με προθυμία και ευχαρίστηση, προσέφεραν στους επισκέπτες του «φτωχο - Λάζαρου» ό,τι είχαν: αυγά, χρήματα, φαγώσιμα κλπ. για να τους γλυκάνουν τον πόνο και να τους ελαφρύνουν τις δυσκολίες μια και πλησίαζαν χρονιάρες μέρες.

7) Η αργία της Μεγάλης Πέμπτης.

Οι γεωργοί του χωριού μας και όλης της γύρω περιοχής θεωρούσαν τη Μ. Πέμπτη σαν μέρα αργίας. Με κάποια επιείκεια την έκαναν ημεαργία, εφόσον φυσικά οι καλλιεργητικές ανάγκες της εποχής το επέβαλαν. Μιλάμε για την εποχή των πατεράδων και παππούδων μας, που τα χωράφια τους δε γνώριζαν ακόμα κανένα απ' τα σύγχρονα καλλιεργητικά μηχανήματα (τρακτέρ, φρέζες κλπ.).

Δεν τηρούσαν την αργία της Μ. Πέμπτης, αν επρόκειτο να βοηθήσουν κάποιον, που δε μπορούσε μόνος του να οργώσει, να «διβολώσει» ή να στείρει το δικό του χωράφι. Το θεωρούσαν υποχρέωσή τους και πράξη θεάρεστη το να πάνε με τα «ζωντανά» τους, δηλ. τα βόδια τους ή τις αγελάδες τους, στο χωράφι

«ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΣΚΟΥΠΙΑΣ»

Τρίμηνη έκδοση της Αδελφότητας Καρυδεωτών - Σκουπίας - Άρτας.

ΣΥΝΤΑΞ ΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ Δ.Σ.

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο: Γραμματικός Θεοφάνης Κουμανούδη 43 - 45 114 74 ΑΘΗΝΑ Τηλέφ. 64.68.622

Τυπογραφείο: Στέλλα Σπυρίδου Γερανίου 9—Τηλ. 5245.392

Συνδρομές για την ενίσχυση της εφημερίδας, Κείμενα για δημοσίευση: ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΑΠΑΛΗΣ Β. Κων/νου 32 135 61 ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ Τηλ. 83.13.070

Τα ευνοήματα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Αδελφότητας ή της εφημερίδας.

του «ανήμπορου», της χήρας, του ανάπηρου, του γέροντα.

Το θράδυ, μετά την εργασία, όλοι πήγαιναν στην ακολουθία. Δε συναισθάνονταν θάρος, που εργάστηκαν χρονιάρια μέρα. Ούτε ένιωθαν κούραση. Αντίθετα, ένιωθαν ικανοποίηση που η Μ. Πέμπτη τους αξίωσε να βοηθήσουν ένα συγχωριανό τους.

Αυτά ήταν μερικά απ' τα πολλά ντοκουμέντα που δείχνουν έμπρακτα τα συναισθήματα φιλαλληλίας που διακατείχαν τους κατοίκους της Σκουπίας. Συναισθήματα που τα εκδήλωναν σε όλες τις εκφάνσεις της καθημερινής ζωής: Στη γέννηση ενός παιδιού, στο πάντρεμα μιας κοπέλας, στην αρρώστια, στη «σεμπριά» του χωραφιού (δηλ. τη συνεργασία, και τον αλληλοδανεισμό των βοδιών. Στις περιπτώσεις αυτές ο κάθε χωριανός υπολόγιζε πολύ στη συμπαράσταση του συγχωριανού του.

Βέβαια, μπορεί να ισχυριστεί κανείς, ότι αυτές ήταν μερικές συνήθειες, που ανήκαν σε μιαν άλλη εποχή, εποχή δύσκολη που δεν έχει καμιά σχέση με τα σύγχρονα χρόνια που περνάμε. Σύμφωνα. Σήμερα δε γίνονται ούτε «μεντάτ», ούτε «ξεφλουδίσματα», ούτε «φτωχο-Λάζαροι», ούτε φιλοξενίες σε κάθε άγνωστο και ανεύθυνο πρόσωπο, ούτε από τόσα που καθημερινά ακούγονται και γράφονται.

Ωστόσο σ' όλες τις εποχές ο άνθρωπος έχει τις δικές του ανάγκες και πάντα ο ένας χρειάζεται τη συμπαράσταση του άλλου, υλική ή ηθική. Σήμερα που υπάρχει το αυτοκίνητο που υπάρχει το τηλέφωνο που είναι ευκολότερη η συνάντηση και επικοινωνία του ενός με τον άλλο, αλλά είμαστε, δυστυχώς, πιο ξένοι οι φίλοι με τους φίλους, οι συγγενείς με τους συγγενείς, οι συμπατριώτες με τους συμπατριώτες. Μένουμε στην ίδια πόλη και βλέπουμε ποιά

(Συνέχεια στη σελ. 4)

Σύντομα θα ζούμε 130 χρόνια

Οι κλασικοί της γεροντολογίας, μας λένε ότι ο άνθρωπος μπορεί να ζήσει ως τα 125-150 χρόνια, ακόμα και ως τα 180. Με αισιοδοξία βλέπουν αυτό το πρόβλημα και πολλοί σύγχρονοι ειδικοί.

Έτσι, οι μεγαλύτεροι επιστήμονες της γης, απαντώντας σε ένα γιάλοπ για προγνωστικά, ύστερα από 50 χρόνια, κατέληξαν στο ομόφωνο συμπέρασμα, ότι στο τέλος κιόλας της πρώτης δεκαετίας του επόμενου αιώνα θα έχει βρεθεί το φάρμακο που θα φρενάρει τα γεράματα.

Υστερα από άλλα 20 χρόνια, στο 2030, η μέση διάρκεια ζωής θα είναι 130 χρόνια (σήμερα είναι μόνο 75 χρόνια).

Οι ελπίδες αυτές δεν είναι ανεδαφικές. Ως πριν από λίγο καιρό επικρατούσε η άποψη ότι τα γεράματα είναι παθολογική κατάσταση. Σήμερα η ιδέα αυτή θεωρείται λάθος. Τα γεράματα δεν είναι αρρώστια.

Το πιο σωστό είναι να λέμε,

ότι πρόκειται για μια ορισμένη, απλωμένη στο χρόνο, αντίδραση του οργανισμού στις επιδράσεις διαφόρων παραγόντων, τόσο γενετικών (χρωμοσωματικές ανακατατάξεις, γενετικές μεταλλάξεις), όσο και περιβαλλοντικών (συνθήκες ζωής).

Για την πρόληψη των ηλικιακών αλλαγών, οι γεροντολόγοι, έχουν αρχίσει να χρησιμοποιούν μερικά αντιβιοτικά, καθώς και ειδικά μέσα, που έχουν στη σύνθεσή τους αμινοξέα, βιταμίνες και μικροστοιχεία.

Να τι μπορεί να πετύχει το ανθρώπινο μυαλό όταν στρέφεται σε κοινωνικούς και δημιουργικούς τομείς και όχι στην επινόηση όπλων μαζικής καταστροφής. Τεράστιες δυνατότητες έχει ακόμη η επιστήμη για να καλυτερέψει τη ζωή του ανθρώπου, όταν αποδεσμεύσει δυνάμεις από τομείς καταστροφικούς και ολέθριους και τις διοχετεύσει σε ειρηνικούς τομείς.

Οι Αλκυονίδες μέρες

Του Πέτρου Σκουτέλα

Θυμάμαι, όταν έμεινα στο χωριό, έκανε συνήθως βαρυχειμωνιές. Έπεφτε μπόλικο χιόνι και κρατούσε από Δεκέμβρη μέχρι Μάρτη. Κι όλα ήταν καταχωνιασμένα εκτός από τις θαθείες κοίτες των δύο τοπικών μας ποταμιών και τα λίγα θουρσούλια όπου πήγαζε πολύ νερό.

Εμείς, σα μικρά παιδιά που ήμασταν, χαιρόμασταν με το κλείσιμο του σχολείου, τα παραδοσιακά μας παιχνίδια και τα χαριτωμένα γενεσούρια των ζωντανών στο κατόι. Δε νοιαζόμασταν για οποιαδήποτε καιρική μεταβολή. Περισσότερο κρυφοχαϊρόμασταν όταν έπεφτε το χιόνι που παγνιδίζαμε με τις τουλίπες του και γεμίζαμε και θερμαίναμε την παγωμένη ατμόσφαιρα με τα παιδικά μας φάλτσα.

Αντίθετα, οι μεγάλοι πούχαν την έγνοια και τη φροντίδα για μας και τα ζώα, με λαχτάρα περίμεναν το μικρό καλοκαιράκι στο μεσοχειμώνα. Μ' άλλα λόγια, καρτερούσαν τις γνωστές αλκυονίδες μέρες στα μέσα του Γενάρη.

Σ' αυτές τις μέρες - πούρχονταν, θυμάμαι τις περισσότερες

φορές - το χιονισμένο χωριό με τους καθαρούς ορίζοντες και το γαλάζιο ουρανό, έπαιρνε και μια γλυκοθώρητη όψη. Ένα μπόι το χιόνι στοιβαγμένο και παγωμένο σ' όλο τον τόπο λαμπύριζε απ' το ζεστό ήλιο. Τα μεγάλα κρύσταλλα σα φανταχτεροί πολυέλαιοι κρέμονταν στις στέγες και τα δέντρα. Και το χωριό έβγαине από τη χειμωρία ανάπαυλα με την παρατηρουμένη κίνηση στις αυλές και τα εσωτερικά δρομάκια.

Οι νοικουραίοι θά 'θγαζαν τα μανάρια τους στις αυλές ή σε κάποια κοντινή θρύση, για να τα «θαρέσει» λίγος ήλιος και να πιούν νερό και θ' απολάθαιναν τη λιακάδα στα μπαλκόνια και τα καφενεδάκια.

Οι αλκυονίδες μέρες στην καρδιά του χειμώνα, για τους τοκομμένους χειμωνιάτες, ήταν ένα ξανάσεμα, μια όαση, ένα θείο δώρο!

Τις γλυκές αυτές μέρες, όλοι τους προσπαθούσαν να τις αξιοποιήσουν κατά τον καλύτερο τρόπο, γιατί δε θ' αργούσε να ξαναπέφτει το χιόνι και το μωχαρί να καπνίζει!

Ρομαντικά, μπορώ να πω, τις λίγες αυτές μέρες το χιονισμένο αρρενωπό τοπίο παρουσιάζει και μια θελκτική, πανώρια θέα: Τα κρύσταλλα να λιώνουν, να πέφτουν και να κάνουν πάταγο. Χιονάνθρωποι να στήνονται στις αυλές και τους κήπους και χιονόπλημοι να δίνουν και να παίρνουν στους δρόμους και τις πλατείες από μικρούς και μεγάλους. Και κάποιο γραμμόφωνο σε κάποιο μπαλκόνι να σκορπάει τους ήχους του σε μια λαμπροφωρεμένη μέρα και να δίνει μια γιορταστική όψη!..

Κι όσοι δεν ξέρουν ίσως ρωτήσουν:

— Τι είναι αλκυονίδες μέρες, και πώς πήραν το όνομά τους;

Κατά την επιστημονική εξήγηση, είναι επτά μέρες πριν κι επτά μετά, τη χειμερινή τροπή του ήλιου στα μέσα του Γενάρη. Κι όπως μας λέει η Μετεωρολογία, είναι η εξίσωση των βαρομετρικών πιέσεων μεταξύ της Νότιας και Βόρειας Ευρώπης που ο καιρός καλωσυνεύει και ζεσταίνει.

Τ' όνομά τους, το πήραν από το ψαρπούλι Αλκυονή ή Αλκυών που αυτές τις μέρες κλωσάει τ' αυγά του στις ακτές.

Κατά τη λαϊκή μας, όμως, παράδοση, ένας παλιός μύθος, μας λέει τα εξής:

Αλκυονή, είναι όνομα ηραϊδων της ελληνικής μυθολογίας. Γνωστότερη ήταν η κόρη του θεού των ανέμων Αιόλου και γυναίκα του Κήφτα. Το ζευγάρι αυτό, ήταν τόσο χαρούμενο κι ευτυχισμένο ώστε ν' αυτοαποκαλείται Ζευς και Ήρα αντίστοιχα. Για την ασέβεια αυτή, θύμωσε ο Δίας και τους τιμώρησε. Τον Κήφτα τον μεταμόρφωσε σε όρνιο. Ξετρελαμένη η δύστυχη γυναίκα του απ' το κακό αυτό που τη θρήκε, γύριζε στις ερημιές, τις θαλτώδεις περιοχές και στις εκβολές των ποταμών για να θρει τον χαμένο πια Κήφτα. Οι θεοί του Ολύμπου τη λυπήθηκαν και τη μεταμόρφωσαν κι αυτή σε πουλί, τη γνωστή μας αλκυονή, για να ψάχνει και στις θάλασσες μη-

πως εκεί θρει τον Κήφτα. Η θεά Ήρα, οργισμένη την τιμωράει ακόμη περισσότερο: Την υποχρέωσε να κλωσάει τ' αυγά της μεσοχειμώνα, αντίθετα από τα άλλα πουλιά που γεννούν και κλωσάν την άνοιξη. Έτσι τα μανιασμένα κύματα σπάγαν τα αυγά της και σάρωναν τη φωλιά της πάνω στα βράχια, κάνοντάς την να κλαίει και να οδύρεται σπαραχτικά. Τότε, οι θεοί του Ολύμπου, για τη σκληρή αυτή τιμωρία της από τον Δία και την Ήρα, διέταξαν τη τη θάλασσα και τους αέρηδες να ησυχάζουν για δύο εβδομάδες, όπως, δηλαδή, μέρες χρειάζονταν να κλωσάει τ' αυγά της η αλκυονή.

Έτσι εξηγείται κι η μικρή καλοκαιρινή παρεμβολή στην καρδιά του χειμώνα.

Η αλκυονή είναι αποδημητικό πουλί με δικό του δρομολόγιο. Μας έρχεται τα τέλη του καλοκαιριού και φεύγει στις αρχές του Μάρτη.

Η θρυλική, λοιπόν αλκυονή, το ψαρπούλι ή θαλασσοπούλι, ή βασιλοπούλι όπως άλλοι το λένε, έχει άσχημο σώμα κι όμορφα φτερά. Κάθεται πάνω σε κλαριά ή βράχια στις ακτές και καιροφυλακτεί για αστραπιαία βουτιά για ψαράκια κα μαλάκια.

Από το πλήθος των αλκυόνων του ζουν στις απόκρημνες ακτές της, πήραν τ' όνομά τους:

1) Η αλκυονίς θάλασσα — κόλπος στο Ανατολικό άκρο του Κορινθιακού (στο μυθό του βρίσκεται ο γνωστός όρμος Πόρτο Γερμενό), και 2) οι Αλκυονίδες νήσοι ή Καλά Νησιά που βρίσκονται στην είσοδο της.

Η Αλκυονή εξακολουθεί και σήμερα να είναι το σύμβολο της καλοκαιρινής αναλαμπής στο μεσοχειμώνα. Πολλοί δε τήχουν και σα πουλί που φέρνει και γούρι.

Οι τοιγκοινηδες το διατηρούν θαλασσωμένο για να τους φέρνει πολλά πλούτη κι οι χωριάτες για να μην πέφτει αστραπή στο σπίτι τους.

Στο ζωικό δε βασίλειο, διακρίνεται για τη συζυγική της πίστη κι αφοσίωση, όπως και η τρυγώνα. Όταν γεράσει ο σύντροφός της τον παίρνει η θηλυκιά στους ώμους της και φεύγει. Τον περιποιείται δε μέχρι το θάνατο. Η δε τρυγώνα αν χάσει το ταίρι της και χρεψεί δεν ξανασιμεί ποτέ μ' άλλο πουλί.

Αυτά λοιπόν λέει ο μύθος κι η παράδοση για την Αλκυονή και τις ομώνυμες μέρες του Γενάρη.

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΔΑΦΝΩΤΗΣ

Η Αδελφότητα Δαφνωτής πραγματοποιεί τον ετήσιο χορό της το Σάββατο 25 Ιανουαρίου και ώρα 9 μ.μ. στο κέντρο «ΣΤΑΤΡΟΔΡΟΜΙ» Σ κ ρ α 3-5 και Δ ο ι ρ α ν η ς στην ΚΑΛΙΘΕΑ.

Τραγουδούν η Γιώτα Βέη και ο Λάκης Χαλκιάς

ΓΑΜΟΙ

Παντρεύτηκαν τον Σεπτέμβρη στο χωριό ο Γιάννης Τσιάπαλης και η Φρειδερίκη Λιαπάτη. Τους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η Άννα Ντάλα (Νικ. Ζανίκα) γέννησε αγοράκι. Ευχόμαστε να τους ζήσει.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στις 14 Δεκέμβρη πέθανε στο χωριό ο Αλέξης Κασιανός. Η κηδεία του έγινε την επομένη στο νεκροταφείο της Παναγ. Στους συγγενείς του εκφράζουμε τα συλλυπητήρια μας.

Πέθανε η Θεοδώρα Τσιάπαλη που έμενε στον συνοικισμό Βουνιώτη. Συλλυπούμαστε τους οικείους της.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

Ο Χρήστος Αλεξ. Λάμπρης πέτυχε στην Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, στην Θεσσαλονίκη. Στην ίδια Σχολή πέτυχε και η Άννα Ι. Λύτρα. Η Βασιλική Μάνου πέτυχε στην Φιλοσοφική Ιωαννίνων και όχι στην Παιδαγωγική.

Επιστημονικά θέματα

Αμερικανοί επιστήμονες ενετόπισαν τον ιόν που προκαλεί τον κυριότερο τύπο ηπατίτιδος

Για πρώτη φορά επιστήμονες εντόπισαν τον ιό που προκαλεί ένα από τους κυριότερους τύπους ηπατίτιδας. Αμερικανοί ερευνητές ανακοίνωσαν ότι ο ιός προκαλεί την ονομαζόμενη ούτε Α ούτε Β ηπατίτιδα, η οποία μεταδίδεται με τις μεταγίσεις αίματος.

Η ανακάλυψη αυτή θα οδηγήσει στην επισημάνση του μολυσμένου αίματος και τελικά στη δημιουργία ενός προληπτικού εμβολίου όπως και σε άλλες μορφές ηπατίτιδας. Οι ερευνητές ανέφεραν ακόμα ότι ο τύπος αυτός ηπατίτιδας πλήττει 10.000 άτομα ετησίως και αποτελεί το 40% όλων των κρου-

στών είχαμε γράψει.

Τους ευχόμαστε πάντα επιτυχίες.

Για να υπάρχουν όσο γίνεται λιγότερες ελλείψεις σ' αυτήν την στήλη χρειαζόμαστε και την δική σας βοήθεια. Από μόνιμοι μας είναι αδύνατο να τα μάθαί νοιμε όλα.

Διορθώσεις

Στο πρώτο φύλο της εφημερίδας κάναμε μερικά λάθη. Στην στήλη «Η Αδελφότητα από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα», παραλείψαμε το όνομα του Νικόλαου Δρόσου, στα ιδρυτικά μέλη. Και μια διενκρίση. Για την ίδρυση της Αδελφότητας με χηθσαν παρά πολλοί συγχωριανοί μας. Τα 21 ονόματα που αναφέραμε είναι των συγχωριανών μας που υπέγραψαν τελικά το Καταστατικό. Το άλλο λάθος μας είναι που γράψαμε ότι δόθηκαν 1.000.000 για το τεχνικό στο Κάροδο. Δόθηκαν μόνο 100.000 δρχ., 17.000 δρχ. διατέθηκαν για αγορά υλικών και το έργο έγινε με εθελοντική εργασία των κατοίκων. Οι υπόλοιπες 83.000 διατέθηκαν για διάφορες σωληνώσεις στο Κοινοτικό οδικό δίκτυο (εξοκαφές, αγορές σωλήνων κλπ.).

σμάτων ηπατίτιδας στις Ηνωμ. Πολιτείες.

Οι επιστήμονες επισημάναν ότι ο ιός μοιάζει κατά κάποιο τρόπο στον «ΡΕΤΡΟΒΙΡΟΥΣ» που πιστεύεται πως προκαλεί την ασθένεια των ομοφυλοφίλων ΑΙΝΤΣ. Έτσι, επειδή τα αίτια και στις δύο ασθένειες είναι συγγενικά, οι επιστήμονες που ερευνούν τη μορφή αυτή ηπατίτιδας και το ΑΙΝΤΣ ανταλλάσσουν πληροφορίες για τα βακτηρίδια που τις προκαλούν. Η «ούτε Α ούτε Β ηπατίτιδα» είχε ταλαιπωρήσει επί χρόνια τους ερευνητές πιστήμονες και κανείς δεν ήξερε την ύπαρξη της αρρώστιας αυτής μέχρι πριν από μια δεκαετία.

Τι είναι η αχρωματοψία

Υπάρχουν άτομα τα οποία στερούνται τελείως, ή κατά ένα μέρος της αντίληψης των χρωμάτων. Η ανωμαλία είναι κληρονομική! Μπορεί όμως να είναι και επίκτητη όταν υπάρχουν παθήσεις στο οπτικό νεύρο ή στην ωρή κηλίδα.

Κατά την παντελή αχρωματοψία, οι πάσχοντες δεν διακρίνουν κανένα χρώμα, αντιλαμβάνονται όμως κάποια διαφορά, κατά την ανταύγεια των χρωμάτων!

Στην μερική αχρωματοψία, λείπει συνήθως η αντίληψη ε-

νός μόνου χρώματος, του κόκκινου (δωλτωνισμός) ή του πράσινου και σπανιότερα του ιώδους ή του κυανού. Τα άτομα αυτά δυσκολεύονται σε πολλά επαγγέλματα, γι' αυτό είναι απαραίτητη η έγκαιρη διάγνωση της ανωμαλίας.

Τα επαγγέλματα που πρέπει να αποφεύγονται είναι: αεροπόρος, ανθοκόμος, ζωγράφος, ελαιοχρωματιστής, διακοσμητής, γιατρός, σκηνογράφος κλπ.

Υπ' όψη ότι η αχρωματοψία προσβάλλει το 8% των ανδρών και μόνο το 0,4% των γυναικών.

ΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

(Συνέχεια από τη σελ. 2) και πού. Στην ίδια περιοχή κι ανταμώνόμαστε μια φορά το χρόνο. Ζούμε στην ίδια πολυκατοικία και δε γνωρίζουμε το διπλανό μας. Έχουμε πιο πολλές ανέσεις απ' τους πατεράδες μας και πολύ περισσότερες απ' τους παππούδες μας. Κι όμως χάσαμε την ηρεμία μας και γεμίσαμε άγχος.

Γι' αυτό θα πρέπει, συμπερασματικά, να πούμε ότι τώρα που αποχαιρετάμε τον 20ο αιώνα και μπαίνουμε στο 2000 μ.Χ. έχουμε μεν καθήκον να βλέπουμε πάντα εμπρός, προς την πρόοδο, την προκοπή, τις ανέσεις μας, έχουμε όμως και το άλλο καθήκον να γυρίζουμε και κάπου - κάπου πίσω. Γιατί έχει και το παρελθόν πολλά να μας διδάξει και να μας προσφέρει: Την απλότητα ζωής στα μέτρα της σύγχρονης πραγματικότητας. Τη διατήρηση και προαγωγή της ολοζώντανης φιλίας, αγάπης και συνεργασίας, που μπορεί να έχει κάθε χωριανός με το συγχωριανό του, κάθε πατριώτη με το συμπατριώτη του, κάθε άνθρωπος, γενικά, με το συνάνθρωπό του.

Λάμπρος Β. Ζιανίνας
Δάσκαλος / Πρέβεζα

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Με βαθιά αισθήματα σεβασμού και εκτίμησης προς το Διοικητικό Συμβούλιο του συλλόγου απευθύνω τα θερμά μου και εγκάρδια συγχαρητήρια για την νέα έκδοση της εφημερίδας. Μιας εφημερίδας που κάθε μέλος του συλλόγου και κάθε αναγνώστης της διαβάζοντάς την θα του δώσει περισσότερο ενδιαφέρον για συμμετογή στο σύλλογο, αλλά και νέα ώθηση για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει σήμερα το χωριό μας.

ΛΙΤΣΑ ΧΡ. ΤΖΑΡΗ

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Σάββατο 23 Νοέμβρη έγινε η ετήσια Γ.Σ. της Αδελφότητας με θέματα: α) Απολογισμός δράσης Δ.Σ. β) Προϋπολογισμός 1985. γ) Προτάσεις-απόψεις των μελών για καλύτερη λειτουργία της Αδελφότητας.

Η παρουσία των μελών ήταν αποθαρυντική. Από τα «ταμειακά εντάξια» μέλη παρευρέθησαν σχεδόν τα μισά. Πρόεδρος της Γ.Σ. εξελέγει ο κ. Χαρίλαος Ζιώρης και πρακτικογράφος ο κ. Απόστολος Κωσταγιάννης. Ο πρόεδρος της Αδελφότητας έκανε σύντομο απολογισμό του έργου του Δ.Σ. και ανέλυσε τον προϋπολογισμό του 1986. Μετά από διαλογική συζήτηση η Γ.Σ. ψήφισε ομόφωνα τα πεπραγμένα και τον προϋπολογισμό. Ακολούθησε συζήτηση σχετικά με το μέλλον της Αδελφότητας. Κύριο θέμα η εφημερίδα. Ακουστικαν πράγματα ενδιαφέροντες προτάσεις. Το Δ.Σ. κατανοώντας τον προβληματισμό των μελών σχετικά με το θέμα της εφημερίδας, τονίζει για μια ακόμη φορά στα μέλη και στους υπόλοιπους συγχωριανούς ότι η εφημερίδα είναι έντυπο τοπικό, αχρωμάτιστο, ακοιμάτιστο. Όλοι μας έχουμε πολιτικές πεποιθήσεις και υπάρχουν αρκετοί άλλοι χώροι

να τις προβάλλουμε. Για το Δ.Σ. αυτός ο προβληματισμός δεν πρέπει να υπάρχει. Για τον υπόλοιπο χρόνο μέχρι την λήξη της θητείας του αποφάσισε να γίνουν όλες οι καθιερωμένες εκδηλώσεις (κόψιμο πίτας, χορός εκδρομή). Αποφάσισε επίσης την δημιουργία παιδικού χορευτικού τμήματος. Το Δ.Σ. θέλει να δώσει την δυνατότητα στα παιδιά των συγχωριανών (δημοτικού - γυμνασίου) να μάθουν τους χορούς του τόπου μας και τους άλλους ελληνικούς χορούς. Η λειτουργία του χορευτικού θα εξαρτηθεί από την ανταπόκριση των συγχωριανών. Επίσης μελετάμε πρόταση του συγχωριανού μας κ. Ευθύμιου Γραμματικού για μια ειδική εκδήλωση για την νεολαία. Υπάρχει πράγματι σοβαρό πρόβλημα. Τα παιδιά μας δεν γνωρίζονται μεταξύ τους. Γι' αυτήν την εκδήλωση θα θέλαμε να ακούσουμε τις προτάσεις των ιδίων των νεολαίων μας. Τέλος καλούμε όλους τους Σκουπιώτες που ζουν στην Αθήνα, παραμερίζοντας προσωπικές διαφορές είτε με τα μέλη του Δ.Σ. είτε με άλλους συγχωριανούς να παίρνουν μέρος στις εκδηλώσεις της Αδελφότητας.

Το Δ.Σ.

ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΟΚ

ΒΛΑΒΕΡΕΣ ΟΡΜΟΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΧΥΝΣΗ ΖΩΩΝ

Πέντε ορμόνες, με άγνωστες επιπτώσεις για την υγεία των καταναλωτών, χρησιμοποιούνται σε χώρες της ΕΟΚ για πάχυνση των ζώων, δύο δε από αυτές και στην Ελλάδα, αλλά για θεραπευτικούς λόγους.

Για τις ορμόνες ζερονόλη, τρεμπονόλη, τεστορόνη, προγεστερόνη και εστραδιόλη, που παρασκευάζονται κυρίως στις ΗΠΑ, υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι θλάπτουν την υγεία όσων καταναλώνουν κρέατα ζώων πούχουν εκτραφεί με ζωτροφές με τις παραπάνω χημικές συνθέσεις.

Αρμόδιοι του υπουργείου Γεωργίας τονίζουν ότι η προγεστερόνη και η εστραδιόλη χρησιμοποιούνται στην Ελλάδα σε περιορισμένη κλίμακα και μόνο σε προβατίνες για τον συγχρονισμό του οίστρου. Όσο για τις άλλες 3, που χρησιμοποιούνται σε ευρεία κλίμακα για την πάχυνση ζώων σε πολλές περιοχές της ΕΟΚ υπάρχουν πράγματι ενδείξεις ότι προκαλούν ανεπανόρθωτες βλάβες στην υγεία των καταναλωτών.

Ήδη η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΟΚΕ) κάλεσε κάθε κοινοτικό αρμόδιο να πάρει θέση στο θέμα, γιατί «η χρήση της προγεστερόνης και της εστραδιόλης δεν ανταποκρίνονται στους στόχους που συνδέονται με την προστασία της υγείας και των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών». Η ΟΚΕ, αφού υπενθυμίζει ότι το κατα-

ναλωτικές οργανώσεις έχουν αντιταχθεί κατηγορηματικά στη χρήση ορμονών για την ταχύτερη πάχυνση των ζώων, προτείνει στα κράτη - μέλη της ΕΟΚ να απαγορεύσουν τη χρήση των πέντε ορμονών, έως ότου ολοκληρωθούν οι έρευνες για τις επιπτώσεις που έχουν στην υγεία των καταναλωτών.

Η χρήση ορμονών έχει πάρει τρομακτικές διαστάσεις στην Κοινότητα, όπως άλλωστε και οι αντιδράσεις των καταναλωτικών οργανώσεων. Πολλές ορμόνες, των οποίων η χρήση απαγορεύθηκε, επαναπαύονται και χορηγούνται σε άλλες συσκευασίες. Τα συμφέροντα πολυεθνικών εταιριών συγκρούονται με τις οργανώσεις προστασίας των καταναλωτών, με αποτέλεσμα να αναμειγνύεται σε παρόμοια θέματα και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Πρόσφατα η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα καταρτίσει Οδηγία, με την οποία δεν θα επιτρέπεται σε κράτος μέλος της ΕΟΚ να απαγορεύσει τη χρήση της τεμπονόλης, της τεστοστερόνης και της ζερονόλης.

Αντίθετα, η ΕΟΚ έχει πεισθεί ότι οι ορμόνες αυτές, αλλά και πολλές άλλες, είναι επικίνδυνες για την δημόσια υγεία και προσάπτει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την κατηγορία ότι προσπαθεί να καταργήσει μέτρο προστασίας των καταναλωτών.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

που λάβαμε για ενίσχυση της εφημερίδας μας:

	Δρχ.
Δ. Ν. Τζαρής Αθήνα	1000
Χαρίλ. Ζιώρης Αθήνα	500
Δημ. Λιαπάτης Αθήνα	500
Άννα και Βίτσου Μόσχου Αθήνα	1000
Ιωάννης Νάκος Αθήνα	500
Βασ. Γκιζέρης Αθήνα	500
Αφοί Φλούδα Αθήνα	1000
Γεώργ. Τριάντος Αθήνα	500
Νικ. Δρόσος Αθήνα	500
Στέφαν. Ζιώρης Αθήνα	500
Κων. Λύτρας Αθήνα	1000
Νικ. Λύτρας Αθήνα	500
Ευστάθ. Χαλβατζής Αθήνα	500
Ευθ. Βλάχος Αθήνα	500
Γεώργ. Μανίκας Σκούπια	500
Ευάγ. Κωσταγιάννης Σκούπια	1000
Δημ. Μυλωνάς Σκούπια	500
Γεώργ. Τσιάπαλης Σκούπια	500
Στέφανος Τσαχαλάς Ιωάννινα	500
Χρήστος Ζιανίκας Μοναστηράκι	1000
Θωμάς Ντέμσις Άρτα	500
Όσοι θέλουν να βοηθήσουν οικονομικά την εφημερίδα ή θέλουν να στείλουν κείμενα για δημοσίευση μπορούν να απευθύνονται στον γραμματέα της Αδελφότητας Κ. Τσιάπαλη, Βασιλ. Κωνσταντίνου 32 135.61 ΑΓ. ΑΝΑΓΓΕΛΟΙ, τηλ. 8313070. Χρήματα μπορείτε να δίνετε και σ' οποιοδήποτε άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.	

Το χρώμα στα γυαλιά ηλίου

Όλοι φοράμε γυαλιά ηλίου, χειμώνα - καλοκαίρι και μάλιστα στον ηλιοφώτιστο αυτό τόπο.

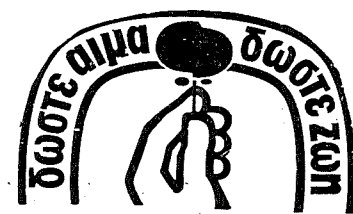
Σπάνια όμως προσέχουμε το χρώμα των κρυστάλλων. Γνωρίζετε από πείρα πως υπάρχουν πολλών χρωμάτων κρυστάλλοι... αλλά πάντως τα γυαλιά που διαλέγουμε... κατά κανόνα τα διαλέγουμε για το σκελετό τους με γνώμονα το πόσο πολύ κολακεύει το πρόσωπό μας.

Υπάρχουν πολλά είδη και πολλές αποχρώσεις γυαλιών. Τα χαρακτηριστικά του κάθε χρώματος και η αξιολόγησή του, φαίνονται παρακάτω:

α) Το γαλάζιο - μπλε χρώμα. Δεν είναι καλό για τα μάτια, μοναδικό πλεονέκτημά του είναι ότι ελαττώνει την ένταση του φωτός. Αφήνει όμως να διέλθουν θερμογόνες και χημικές ακτίνες.

β) Το ιώδες χρώμα. Έχει κι αυτό το ίδιο πρόβλημα με το προηγούμενο, αλλά σε κάπως μικρότερο βαθμό.

γ) Το πράσινο χρώμα. Έχει την ιδιότητα να απορροφά τις θερμογόνες ακτίνες και ενδείκνυται για άτομα εκτεθειμένα σε υψηλές θερμοκρασίες, υψηλούς μινους, υαλουργεία κλπ.

Ιατρικά θέματα

Τα φάρμακα υπεύθυνα για τα ατυχήματα

Τα φάρμακα που επηρεάζουν την ικανότητα της οδήγησης είναι υπεύθυνα για το 40% των τροχαίων ατυχημάτων που γίνονται στις ξένες χώρες. Στο ποσοστό αυτό θέβαια δεν συμπεριλαμβάνεται η χρήση οινόπνευματων ποτών, που και αυτά μειώνουν την ικανότητα οδήγησης και χρήσης μηχανών.

Σε σχετικό σημείωμα του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων γίνεται αναφορά σε μερικά από τα φάρμακα, η χρήση των οποίων επηρεάζει την ικανότητα οδήγησης.

● Ηρεμιστικά: Η επίδρασή τους στην ικανότητα οδήγησης είναι πέρα για πέρα θλαπτική.

Τα ηρεμιστικά που χρησιμοποιούνται περισσότερο είναι το θάλλιο, το στεντόν, το μογκαντόν, υπονοστεντόν, ταξόρ, λιμπριουμ κλπ. Υπάρχουν περισσότερα από 300 ομοειδή.

Η επίδραση των ηρεμιστικών ενισχύεται από την παράλληλη λήψη οινόπνευματων.

● Αντιψυχωτικά: Προκαλούν προβλήματα στην οδήγηση κυ-

ρίως από παραβάτες της σχετικής νομοθεσίας επειδή στη χώρα μας ο νόμος απαγορεύει την οδήγηση σε ψυχωτικούς.

● Αντιεπιληπτικά: Η λήψη των φαρμάκων της κατηγορίας αυτής πρέπει να είναι συνεχής και αδιάλειπτη, αλλιώς η διακοπή τους μπορεί να αποδειχθεί ολέθρια. Οποιαδήποτε εμφάνιση επιληπτικών σπασμών είναι ένδειξη για διακοπή της οδήγησης για μια τουλάχιστον τριετία.

● Αντιδιαθετικά: Ασθενείς που παίρνουν την ινσουλίνη δεν πρέπει να οδηγούν. Επειδή όμως αρκετοί είναι εκείνοι που παραβλέπουν την απαγόρευση, θα πρέπει να γνωρίζουν τη συμπτωματολογία της υπογλυκαιμίας.

● Αντιισταμινικά: Οι ασθενείς που παίρνουν αντιισταμινικά δεν πρέπει να οδηγούν. Συνήθως όμως, επειδή ο χρόνος λήψης των φαρμάκων αυτών είναι περιορισμένος, δεν δημιουργείται πρόβλημα.

Από τη ζωή

στο χωριό

ΑΗ - ΔΗΜΗΤΡΗΣ (Οκτώβρης)

Τελείωσε το μάζεμα της ζαμπέλας και αρχίσαν να καπνίζουν τα πρώτα καζάνια. Όσοι ασχολούνται με τα χωριά σπέρνουν λίγη βρώμη για να χάνουν τα ζωντανά τις δύσκολες μέρες του χειμώνα. Κύριο θέμα συζήτησης το αγριογούρουνο. Συζητήσεις, σχέδια, παγάνες. Άλλοι βρίσκουν τον «ντορο» άλλοι το «λάξι» άλλοι βλέπουν το ίδιο το αγριογούρουνο. Κανείς όμως δεν το σκοτώνει.

XAMENOS (Νοέμβρης)

Τα καζάνια ακόμα καπνίζουν και «τραβάνε καλά». Το φτεινό τσίπουρο αν και έφθασε στις 500 το κιλό είναι γλυκόπιτο. Στις 21 Νοέμβρη σε πολύ λίγα σπίτια θα βρούμε «πλοσπύρια». Ένα έθιμο που εγκαταλείφθηκε. Το κυνήγι για το αγριογούρουνο συνεχίζεται χωρίς αποτέλεσμα.

ΑΝΤΡΙΑΣ (Δεκέμβρης)

Αρχίζουν να κλαδεύουν τα κλήματα. Όσοι είχαν σπαρμένα καλαμπόκια καθαρίζουν τα χωράφια καίγοντας τις καλαμιές.

ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

μετά τα Κατσονέικα. Το έργο χρηματοδοτήθηκε από το Νομαρχιακό Ταμείο με 5.000.000 δρχ. για το 1986 και αναμένεται μέχρι το Πάσχα να τελειώσει και να τρέχει το νερό σ' όλα τα σπίτια. Επίσης για το 1986 διατέθηκε από το Ν.Τ. 1.000.000

— Στη Ρουπακιά μια παρέα κυνηγών από την Άρτα σκότωσε ένα αγριογούρουνο 95 κιλά.

— Παραμονή Χριστουγέννων, λίγα τα παιδιά που περάσανε να πούνε τα κάλαντα.

— Χριστούγεννα. Γεμάτη η εκκλησία της Παναγίας.

— Οι ανοιξιάτικες μέρες του Δεκέμβρη επέτρεψαν σε πολλούς συγχωριανούς να κάνουν Χριστούγεννα στο χωριό.

— Ένα ακόμη Χριστουγεννιάτικο έθιμο ξεχάστηκε, όπως ξεχάστηκαν και τα καρνατζέλια (παγανά).

— Πριν ξημερώσει καλά (μυονώρα) τα παιδιά με ένα κλωνάρι από πουρνάρι πηγαίνουν στα σπίτια της γειτονιάς. Χτυπούν την πόρτα και χωρίς να πουν τίποτε, πηγαίνουν στη φωτιά, βάζαν το κλωνάρι και λέγανε: «Αρνιά — κατσούνια — νύφες — γαμπροί — σεργ'νά παιδιά».

Αν το πρώτο παιδί που θα μπαίνει στο σπίτι ήταν κορίτσι, το θεωρούσαν καλό σημάδι, γιατί τα ζώα θα κάνανε θηλυκά και θα αβγαταίνανε.

Τα θρόδια στα καφενεία παίζουνε «τριανταένα» για το καλό του χρόνου.

δρχ. για αντιπλημμυρικά έργα στην Πλάκα και στην Μπολιάνη.

Για την πλακόστρωση της πλατείας δουλεύτηκαν το 1985 800.000 δρχ. Η πλατεία πήρε μια καινούργια όψη αφού η πλακά έδωσε όμορφα με τον γύρω χώρο. Με την τελειοποίησή της θα γίνει από τις πιο ωραίες πλατείες της περιοχής.